

«Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον....»

*ἥ, καθὼς ξημερώνει ἡ πάνσεπτος ἑορτὴ
τῶν ὁσίων Ἀνδρονίκου καὶ Ἀθανασίας*

Μὲ βαθειὰ συγκίνηση ἀναπολοῦμε, ὅλοι ἐμεῖς ποὺ τιμᾶμε τὸν ἄλλον Ἀλέξανδρον τῆς Σκιάθου, τὸν Μωραϊτίδη, τὴν εὐγενικὴ, φιλόχριστο καὶ φιλομόναχο Μορφὴ τοῦ σεπτοῦ καὶ ἁγίου αὐτοῦ Γέροντος, ποὺ ἀναμφισβήτητα ὑπῆρξε τέκνο ὑπακοῆς καὶ φιλοθέου βιοτῆς. Γιατὶ καθὼς ξημερώνει ἡ ἑορτὴ τῶν ὁσίων Ἀνδρονίκου καὶ τῆς συμβίου αὐτοῦ Ἀθανασίας, ἡ μνήμη εὐλαβικὰ ἀνακαλεῖ τὰ ὄντως ἱεροπρεπῆ πρόσωπα τῶν μοναχῶν Ἀνδρονίκου (κατὰ κόσμον Ἀλεξάνδρου Μωραϊτίδου) καὶ Ἀθανασίας (κατὰ κόσμον Βασιλικὴ Φουλᾶκη).

Ὅμως ἅς δοῦμε τὰ πράγματα μὲ τὴ σειρά τους.

Στις 18 Φεβρουαρίου 1901 νυμφεύεται στὴν Καπνικαρέα ὁ ἐκ Σκιάθου λόγιος καθηγητὴς καὶ δημοσιογράφος, ὁ πολὺς Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης, Ἀκαδημαϊκός, τὴν Ἀθηναία Βασιλικὴ Φουλᾶκη. Στὸν γάμο αὐτὸν παραβρέθηκε κι ὁ Παπαδιαμαντής.

«Εἰς τὰ ἀγρυπνίας τοῦ Προφήτου Ἑλισσαίου», θὰ μᾶς ἐξηγήσει ὁ Λαυριώτης μοναχὸς καὶ λόγιος ἱατρός, ὁ Σπυρίδων Καμπανάος, φίλος τοῦ Μωραϊτίδη, *«ἐσύχναζε τακτικώτατα κυρία τις ὀνόματι Βασιλική, γυνὴ εὐλαβεστάτη καὶ σωφρονεστάτη, ἔχουσα ψυχὴν οἷα*

καὶ μορφήν. Ἡ εὐγένεια τοῦ χαρακτηῆρος καὶ ἡ χρηστότης τοῦ ἥθους κατέκτησαν τὴν καρδίαν τοῦ Μωραϊτίδου, ἀλλὰ καὶ τούτου τὸ ἐπίχαρι, τὸ ἀπαράμιλλον καὶ ἀκαταπόνητον καὶ πλήρες ζήλου ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῶν ἀρετῶν, κατέκτησαν τὴν καρδίαν ἐκείνης. Καὶ ἐπειδὴ τὸ ὅμοιν τῷ ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει, συνεφώνησαν συμφωνίαν ἀπίστευτον καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐποχὴν μας. Εἶμαι ὅμως ὑποχρεωμένος, συνεχίζει ὁ μ. Σπυρίδων, ὅπως ὑποχρεωμένος εἶναι κάθε καλῆς πίστεως ἐπιστήμων, νὰ διαλαλήσω τὴν ἀλήθειαν, ὅτι συνεφώνησαν νὰ στεφανωθῶσι ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ διέλθωσι τὴν ζωὴν των ὡς ἀδελφοί, ἀπέχοντες τῶν συζυγικῶν καθηκόντων...».

Τὸ 1914, μετὰ ἀπὸ δεκαπέντε ἔτη κοινοῦ ὀσιακοῦ βίου, ἡ Βασιλικὴ κείρεται μοναχὴ καὶ λαμβάνει τὸ ὄνομα Ἀθανασία, τὸ ἴδιο δὲ ἔτος ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα καὶ ἐπίγεια, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἔχει λάβει καὶ τὸ Μέγα Ἀγγελικὸ Σχῆμα.

Ἀναφέρει σχετικὰ ὁ ὁμοζυγὸς της Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης σὲ ἐπιστολὴ τοῦ στὴν δόκιμη μοναχὴ Θεοδώρα, τῆς Μονῆς τοῦ Κεχροβουνίου τῆς Τήνου, τὰ ἐξῆς σημαντικά: «δὲν εἶμαι ἀξία ἔλεγε (ἡ Βασιλικὴ) εἰς τὸν πνευματικόν, τὰ τελευταίας ὥρας. Δὲν εἶμαι ἀξία νὰ λάβω τὸ Ἅγιον Σχῆμα. Ἐγὼ ἐγγυῶμαι τῆς ἔλεγε, ἡ ζωὴ σου ἦτο καλογηρικὴ...ἐσὺ τὸ ἔχεις λάβει πρὸ χρόνων». Γιὰ συνεχίσει ὁ Μωραϊτίδης καὶ νὰ ἐξομολογηθεῖ: «Εἰς τὸ σκαμνάκι ὑπάρχουν τὰ ἴχνη τῶν χειρῶν της ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὁποῦ ἐμετάνοιζε. Θὰ τὸ φυλάξω εἰς ἀναμνησιν καὶ εἰς ἔλεγχον. Ἡ ταπείνωσίς της τὴν κατέστησεν ἀξίαν καὶ ἔλαβε τὰ πάντα τοῦ Ἀγγελικοῦ Σχήματος».

Χρόνια ἀργότερα καὶ συγκεκριμένα τὸ 1929, σὲ ἡλικία 79 ἐτῶν ἀφήνει τὴν Ἀθήνα καὶ μεταβαίνει στὴν πατρίδα του τὴ Σκιάθο. «Εἶχε πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ καλογερευθεῖ», μᾶς πληροφορεῖ ὁ

άνηψιός του καὶ βιογράφος του ὁ Ἰω. Ν. Φραγκούλας. Κι ἔτσι γίνεται. Στὶς 16 Σεπτεμβρίου τοῦ ἴδιου ἔτους, κατὰ τὴν ἑορτὴ τῆς ἁγίας Εὐφημίας, λαμβάνει τὸ Μέγα Ἀγγελικὸ Σχῆμα καὶ μετονομάζεται ἀπὸ Ἀλέξανδρος σὲ Ἀνδρόνικο.

Ἡ κουρά του ἐτελέσθη ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Χαλκίδος καὶ γνωστό του, τὸν Γρηγόριο Πλειαθό, Τήνιο. Ἦταν πολὺ συγκινητικὲς αὐτὲς οἱ στιγμές, ποὺ εὐτυχῶς, μᾶς τὶς διασώζει ὁ πολὺς Ἰω. Ν. Φραγκούλας: «Τὴν ὥρα ποὺ ὁ Μωραϊτίδης ἀσπαζόταν τὶς εἰκόνες τοῦ τέμπλου, μπροστὰ στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἄρχισε νὰ ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιο. <Τὴν ἄχραντον εἰκόνα Σου προσκυνοῦμεν ἀγαθέ> . Ὁ δεσπότης ἀμέσως τότε ἔκαμε νόημα στοὺς ψάλτες νὰ σταματήσουν καὶ μέσα σὲ μιὰ ὑποβλητικὴ σιγὴ ἀκούστηκε ἡ σιγανὴ καὶ γλυκειὰ φωνὴ τοῦ Μωραϊτίδη ποὺ κατασυγκίνησε τὸ ἐκκλησίασμα». Ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Μωραϊτίδης περιγραφεὶ τὴν τελετὴ τῆς κουρᾶς του σὲ ἐπιστολὴ του ἀναφέροντας μετὰ ξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἀκόλουθα: «Σήμερον τῇ 16 Σεπτεμβρίου τοῦ 1829 ἑορτὴν τῆς Ἁγίας Εὐφημίας, ἡμέραν Κυριακὴν, εἶχον τὴν μεγαλυτέραν ἑορτὴν τῆς ζωῆς μου. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπόθουν ἀπὸ τόσα χρόνια, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡ ψυχὴ μου ἐμελετοῦσε νύκτας καὶ ἡμέρας, τὸ ἀπῆλαυσα, τὸ ἀπέκτησα. Τὸ Μέγα καὶ Ἀγγελικὸν Σχῆμα. Δὲν εἶμαι πλέον ὁ Διδάσκαλος Ἀλέξανδρος, ὁ πρεσβύτες ὁ πολυάσχολος μὲ τὰς μερίμνας τοῦ κόσμου. Εἶμαι ὁ μοναχὸς Ἀνδρόνικος λαβὼν τὸ Ἀγγελικὸν Σχῆμα ἀπὸ τὸν γλυκύτατον καὶ ἀηδωνόστομον Μητροπολίτην Χαλκίδος σεβασμιώτατον Γρηγόριον εἰς μίαν πανέκλαμπρον λειτουργίαν τελεσθεῖσαν ἐν τῇ Μητροπόλει Σκιάθου ὑπὸ τὴν πανευφρόσυνον χαρὰν τοῦ κείραντός με καὶ τὴν εὐφροσύνην τῶν καλῶν καὶ ἀγαπώντων με συμπολιτῶν μου, ἐν τῷ Ναῷ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν μὲ τὸν ὁποῖον μὲ συνδέουσι ἀναμνήσεις παιδικῶν χρόνων».

Ὁ νεὸς μοναχὸς φράφτηκε στὸ μοναχολόγιό τῆς Μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς πατρίδας του καὶ ἐπρόκειτο νὰ μονάσει στὸ κάθισμα καὶ μετόχιό τῆς μονῆς, τὸν Ἅγιο Χαράλαμπο. Μάλιστα ἐπισκέυασαε καὶ τὰ κελλιά ὅπου θὰ ἔμενε. Ὅμως στὶς 9 Ὀκτωβρίου ἀσθένησε καὶ στὶς 25 τοῦ ἰδίου μήνα ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὰ ἐπίγεια.

Σαράντα ἡμέρες ἀπὸ τὴν κουρά του καὶ συγκεκριμένα στὸν ἴδιο ναό, τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ψάλλεται ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία του, κλείνονατς ἔτσι ἕναν κύκλο συγκινητικὸ μένα ἀλλὰ πρόπάντων ἱεροπρεπῇ καὶ καθοσιωμένο.

Ἀναβοντας ἕνα κερὶ ταπεινὰ εὐχόμαστε: «Ἀνδρονίκου καὶ Ἀθανασίας τῶν μοναχῶν, αἰωνία ἡ μνήμη».

Πρωτοπρεσβ. Κωνσταντῖνος Καλλιανός
Ἐφημέριος Ἱ. Ναοῦ
Ἁγίου Παντελεήμονος Σκοπέλου